

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **40** coroane. — Pe șase luni **20** coroane. — Pe trei luni **10** coroane.
Ziarul apare **Martă, Joi și Sâmbăta**

Corespondențe

se adresează Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrânate se refuză. —
Articole nepublicabile nu se acceptă.

Prețul inserțiunilor, după învoala =**Abonamentele și inserțiunile**

se adresează Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 3659/1919 Pien.

CONCURS

In temeiul conculsului sinodal Nr. 42 din anul curent și al Testamentului fericițului Ioan Pop, fost prototonar în Oradea-mare, prin acesta se publică pentru două burse de căte Lei 600 — *curs cu termín până la 1 August 1919* st. n., anume pentru studenți universitari din fundația «Ioan Pop».

Concurenții au să dovedească:

1. Că sunt români și aparțin mitropoliei greco-orientale române din Ardeal, Ungaria și Bánat.

2. Că părinții lor nu au avut ca să-i poată susține la universitate din averea propriei.

3. Că au purtat morală bună și au făcut în studii progres bun, ceea ce vor dovedi cu atestat de maturitate, respective cei înscriși la universitate cu *indexul*.

Preferiți vor fi cei ce studiază facultatea teologică ori filosofică, respectiv ce vor inscrie la una din acele facultăți.

Între condiții egale vor fi considerați cei înrudită cu fundatorile din familia Pop din Ponor și Bulzani din Fechetău, cum și în linia a două cei din județul Biharea.

Petitionile, intrate după termin, nu vor fi considerate.

Sibiu, 3/16 Iunie 1919.

Consistorul Arhidiecezan.

Insemnări**Refacere**

Duhul extrem șovinist, de care s-au inspirat conducerii unui stat, cum a fost disperatul stat ungur cu atâtea neamuri străine de dânsul, a făcut din maghiari un element urgizit în întinderea ţării, și compromis în afară de joră pretutindeni, și în deosebi acolo unde prizonierii din Ungaria aveau frați din săngele lor.

Viața poporului maghiar n'a fost clădită pe temelii sănătoase. I se vorbea la orice ocazie de independență națională și libertate. Dar independența și libertatea erau traduse în fapte atât de... ungurești, încât maghiarii au început cu înțelesul să peardă înțelesul acestor frumoase vorbe.

Atențând zilnic la existența națională a nemaghiarilor, și căutând să-i reducă pe aceștia la simili individuali de exploatați, era prea firesc ca lucrurile să iasa acolo, unde le văd astăzi ieșite.

Suferințele și pătăjile lor trebuie să le imprime altă mentalitate, dacă voleșc să și recopete puțină d'a trăi.

Refacerea se poate îndeplini numai prin puteri proprii, — atunci statul va dăinai.

Acum s'ar prăbușit alcătuarea care se înalțase și se susținuse mai ales pe umere nemaghiare: pe sprințul «nășnijalătorilor» și al unei mari armate austro-ungare, — două lucruri, care de aici încolo aparțin istoriei și n'au să invie pe seamă nimănui.

Se cer puteri nouă, tineretă, desărăcate de trălia seculară, puteri dormice d'a se îndăr și a se spori prin sine însăși, și nu prin calitatea «supașilor».

Așa, și nu altcum, poate să fie vorba de o Ungarie regenerată, acolo între hotarele sale etnice, — dar nu în Ardeal, în Bánat și alte ținuturi, care sălăt de plăceri și plăgi de bucurie c'au scăturat din spate pe domnii lor de veacuri.

Noi cu ale noastre, și voi cu ale voastre.

Șănduci nu mai avem pricina să ne urăm și să ne dașmănmări. Ci o să ne vedem de treburi, în interesul ţărilor noastre și al culturii umane, la care sănăm datori să contribuim, dacă aspirăm la viitor de prosperitate și de trainică propagăre. (x).

Mene, Thekel, Ufarsin

3 Mai.

Dragă Prietene, — Numai cu mare greutate și resignație m'am putut hotărât să răspund la întrebările tale stăruitoare și atât de delicate, și să ating niște chestiuni, cari în ziua de azi trec neobservate, că și cum ar fi numai niște banalități de cea din urmă specie, iar imperiul adevarului divin și al legilor omenești s'ar fi prefațat în dogme sataniste.

Azi e iarăș și o zi mare.

Cred, că și tu ai putut ajunge până acum la convingerea noastră din observaționile tale zilnice, că minciuna și înșelăciunea, prostia și mișela sănt strâns legate de adevar, de cinste, de înțelepciune și înalțare sufletească, că și cum ar fi niște frați gemeni nedespărțiti. Natural că o asemenea observație poate lăsa reac și nepăsător numai pe omul indiferent, care privește cu un zimber loviturile ce se năruiesc asupra lui, pe când sufletele nobile le amărête și le ucide. Și cu toate acestea observaționile aceasta tristă este, cred eu, începutul înțelepciunii, secretul vieții lumeni, nu-l cunoaștem încă, dar va trebui să-l învățăm, căci puțini muritori — paremi-se — concurează la căstigarea intelepciuniei vieții suflătoare.

Nu auzi tu, dragă prietene, falșitatea, egoismul deserăciunea, care se înneacă în nectarul banchetelor? Nu simți ură și poftă de răsunare, care clocoțește ascunsă în tropii și figurile toastelor și vorbirilor? Ce să mai zici de golul predicatorilor și vorbirilor, care profanează sfîntința altarelor și de interesul meschin, care eschalează din discursurile ocazionale ale fariseilor și că-

garea intelepciuniei vieții suflătoare, la descooperirea unei taine atât de ascunse.

Când pătrunde cineva mai adânc în labirintul întămplărilor și acțiunilor omenesti, și cauță o noimă a celor ce vede defilând pe dinaintea sa cu repejune vertiginioasă, și apoi coboară privirile în adâncimile sufletului, care dă viață lutului acestuia numit om, vrând-nevrând ajunge la conclușiunea drastică, care-i poruncește cu voce stentorică iresistibilă: Despreuște lumea, despreuște-te pe tine însuți ca om. Despreuște, ca să fii despreuștit.

Și dacă întrebî de ce acesta? Ți-ăs răspunde cu toată liniste: pentru că așa cere societatea modernă, pentru că stima reciprocă, iubirea deapărelui, baza credinței creștinesti și omenești este aici o pură fictiune, o masă, sub care se ascund cele mai jocnice patimi, cele mai infernale crimi și cele mai drăguștole manopere.

Cum vreai tu să numești altcum, cu alt nume, răsboiu actual cu toate urmările lui: uciderea, furtul, sperjurul, falșificarea, minciuna, calomnia, ura, invidia, trădarea, schinguiuirea nevinovaților, seducționarea, spurcarea sanctuarului familiar, corupționarea, mituirea, neascultarea, lipsa de respect și supunere față de mari, și față de lege, despogarea morților și turburarea linieiști mormintelor, negațuirea faptelor proprii, violarea legilor naturale și positive, destrămarea organismelor, și atâtățea altă farădelegi, decât împărtășii Sultanismului, venirea lui Anticrist. Pare, că aici nu mai trăim între oameni, ci între niște mașini inginoase-infernale, iscodite cu singura poftă de a-și afia hrana trebuieătoare, ca să capete puterea de-a distrugă totul împrejurul lor, și a lăsa golul cel mare. Toate animalele, până chiar și hiene, dacă său săturat odătă, și și-au multămit poftele lor, se astămpără, și să așeză la umbra, ca să mistuască, timp în care rămân pacinice. Omul însă nu-și dă răgăz, și toată conținența este numai o pauză pentru a inventa alte apucături, pentru a iscodi altă metodă de suplicie pentru semenii săi, pentru a punte în practică alte și alte proceduri, cu cari să-si motiveze și justifice raptele sale necreștenesti, dar pentru aceea nu mai puțin omenești.

Nu auzi tu, dragă prietene, falșitatea, egoismul deserăciunea, care se înneacă în nectarul banchetelor? Nu simți ură și poftă de răsunare, care clocoțește ascunsă în tropii și figurile toastelor și vorbirilor? Ce să mai zici de golul predicatorilor și vorbirilor, care profanează sfîntința altarelor și de interesul meschin, care eschalează din discursurile ocazionale ale fariseilor și că-

turilor zilelor noastre. Că săn și esecții?

Fără indoială săn și esecții sunt onorabile, numai că durere ele esclează prin raritate și invizibilitate, ca să nu mai zic și prin inpenetrabilitate. De arbori nu vedem pădure, care eri era atât de rară. Azi lăpădul tot ce eri am avut bun, cu gestul desprețitorul judecătorului, căruia i-a surâs norocul, și împroștam în dreapta și în stânga cu nepăsarea rojilor de automobile, care duce în goana nebună pe smerișii prieteni de eri. Sfârâmat grăuntele, că să le zidim mai mari și mai încăpătoare, fără să ne dăm seamă, că ni se poate cere suflul înainte de a le putea înalătă. Și de le-am putea înalătă până la ceruri, ce folos am avea de dânsel, dacă grâu adunat în el și-ar perde germenul, dacă ar servi numai pentru îngrăsarea timpurilor noastre și nu și pentru încolțire pe seama generațiunilor viitoare.

Care să fie oare mobilul răsboiului dintre frați? Ce măngâiere poate aduce cuiva înalătarea la cele mai înalte demnități prin înjosirea și nedreptățirea dea-propusii? și ce ticiu poate pregăti cuiva îmbogățirea pe căi piezze prin ruinarea și pagubirea pe nedrept a unelui său?

Dumnezeu a facut soarele pentru toate creațurile sale și numai diavolul s-a putut vâră în inimă acelora, cari voiesc să-l înțeunce și răcescă dinaintea altora, cari nici măcar încale nu le stau.

Ce monument în vechi neperitoare sărăcire ridică pe temelii adeverării credințe creștinei mai ales astăzi, când lumea a ajuns să fie o găzincă vale a plângerilor! Dar păcatul nostru strămoșesc, lăcomia, ură și invidia stă încolțit ca un serp imprejurui inimii lor omenești, și nici în mijlocul celor mai înalătătoare sârbători și ospete ale neamului nostru nu ne lasă să ne înalătă, din adâncimea înțeucătoare a lumina credinței și la iubirea evangeliica.

Cum vor apărea paginile istoriei în asemenea imprejurări, azi nu mai preocupă pe nimeni.

Imi cade greu, nespus de greu, acest pessimism, drăguță prietene, dar fără voie îmi vine în minte acel ospăt faraonic, și parcă văd măna aceea magică, cum se întinde din văzduh, și scrie, scrie, deasupra capetelor oaspeților buimăciți cuvintele fate: Mene, Thekel, Ulfarsin. E durerioashă

această visiune, e sfârșitor acest sentiment lugubru, mai ales pentru un laic în ale tainelor credinței, dar îmi închipuesc, că și mai durerioasă va trebui să fie desmetecirea pentru sfetnicii credinții, pentru înplinitorii legilor, pentru ocărătoritorii și povătitorii turmei lui Hristos.

Oare nimenei să nu vadă abisul, care se deschide prin călcare legilor și aseza-mintelor străvechi ale bisericii și societății omenești, cari pot fi schimbate în calea lor normală dar nu pot fi vătămate ne-pedespezi. Ar fi un lucru prea trist și dureros!

Iată-mă, iubite prietene, că am pus degetul pe niște răni, cari poste ne ard adânc și pe noi, dar datorină avem să privim primejdia în față, și să nu ne ascundem capul în trăna.

Aștept observările tale, și te salut cu strângere de mână frânească.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari tard rea credință, prin localuri publică, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comentia, în orce chip, stiri fie adevarate, fie înimaginare, sau păreri relative la operațiunile de răsboi, situația și distocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privată la armata română.

b) Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsile prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răsboi.

Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor către toți români

In cursurile istoriei sale, neamul românesc a urmărit încheierea unității sale naționale, pentru ca, prin această unitate, el să-și împlinăștă marea menire de a fi un factor în propăsirea culturii omenești.

Eată ceeace a înțeles Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor atunci

când, la 24 Ianuarie 1891 și-a luat ființă în partea liberă a României.

Eată ceeace înțelege mai ales astăzi, când Dumnezeu nă-a ajutat ca, prin jertfe făcute de cei mai buni și ai tării noastre, să ne vedem infăptuit visul nostru de veacuri: libertatea și a coloralatei părți din pământul românesc.

Astfel, Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor intră astăzi într-o viață mai spornică de cat în trecut.

Ca atare, ea face un apel, mai călduros ca oră când, cătră toți români, pentru a se înscrive în Ligă, pentru ca cu toții să contribuim la dezvoltarea unității noastre sufiște, să primem care neamul românesc este chemat și să fie un factor esențial în propăsirea culturii generale a omenești.

În aceste mari zile trebuie să ne ridicăm căt mai sus de-asupra noastră înșine. Să ne desprindem deci de egoismul zilelor obișnuite și să ne strângem cu toții la olală într-unul și același suferit.

Să alcătuim o putere de purificare și înălțare toți cei ce simțim în noi durerile trecute și năzuințele viitoare ale neamului românesc.

Președinte: N. Iorga.

Secretar general:

Marin Ștefănescu.

P. S. Inscriserile în Ligă se fac în locul său din str. General Berthelot (Păntanei) No. 1, în toate zilele de la 9-12 a. m. și 3-6 p. m.

Adversarii învingători ai Atlanticului

Scopul a fost atins: Oceanul Atlantic a fost trecut de locul Îndrăzniți aviatori englezi, căpitanul Alcock și locotenentul Brown, învingând multe greutăți în decursul răsfidului de 3.200 km, efectuat în 10 ore și 12 minute, cu viteză de 200 km. pe oră.

Până înălță gloria de a fi isbuti căiții să treacă Atlanticul, Alcock și Brown căstigă premiu de 250.000 lei, pe care Daily Mail îl oferă acum acum cățiva ani.

Înălță ce povestesc Alcock:

«Am făcut o călătorie teribilă. N-am văzut nici soarele, nici luna, nici stelele.

Timp de mai multe ore, nu am văzut nimic. Ceață era deasă, și căte odată a trebuit să coborâm până la 30 metri deasupra mării.

Timp de patru ore, aparărat a fost acoperit de un strat de ghiață.

La un moment dat, ceață era atât de intensă, încât indicatorul de viteză a inceput să mai funcționeze.

FOISOARA

Catechismul bunei creșteri

— Pentru mamele noastre —

(Fine)

E bine să observăm și cum crește copilul în *înlătime*. Când s'a născut avea cam 50 cm. La sfârșitul anului prim avea 70-75 cm. în anul al 2-lea a crescut cam cu 10 cm., în al 3-lea cu 7-9 cm., în cel următor cu 4-5, aşa că la finea anului al 5-lea are înălțimea de 100 cm. (= 1 metru). Dela naștere până în anul al 15-lea crește cam cu o sută centimetri, având aşadar 150 cm.

Cum se desvoltă copilașul de 1-6-19 ani ne arată tabloul următor:

Estatea

înlătimea le consemnată

		fete
La finea anului	1.	70-6
.	2.	81-1
.	3.	87-2
.	4.	92-5
.	5.	101-5
		99-9
		102-8

Estatea

înlătimea

La finea anului,	6.	106-5	109-0
.	7.	112-6	112-9
.	8.	118-7	115-9
.	9.	123-2	124-6
.	10.	127-3	127-9
.	11.	131-9	131-9
.	12.	136-0	137-3
.	13.	140-6	143-8
.	14.	147-7	149-0
.	15.	155-2	153-0
.	16.	163-8	155-5
.	17.	168-9	156-0
.	18.	171-9	169-0
.	19.	173-8	160-0

Mulți copii din cauză de boala sau că nu sănătrici în deajuns, atât în greutate și în înălțime rămân înapoi. Dacă și călătorim și îl măsurăm și privim aceste 2 tablouri, vom putea să că sănătrici înapoi, respective cu că sănătrici. În timpul din urmă bărbății de școală pricepui acu făcut felurile cercetări asupra copiilor, ale căror rezultate le putem întrebuița atât în școală, că și în familie spre binele copiilor noștri.

6. Dentitia a doua

După cum am văzut, Nicugor a avut 20 de dinți de latpe, și anume: 8 incisivi (tătoți), 8 molari (mâincători) 4 canini (câinești, sfârșetor). În locul acestora i-au ești 32 de dinți statonici (între anul 5-6). Începând cu prima măslinie care au făcut pe călătorii să se clătine și în locul lor să se arête alii în aceeași ordine cum să arătă primadă. Într-o coroană dinților statonici, dentitia a doua, se nășee numai când copilul e foarte volitic. Mamele să albă grijă sănătrici să schimbe dinții, că să însătrui, nu zimbăți, căci ce poate fi mai plăcut fără la fete sănătățile, decât o guriță potrivită cu o coroană frumoasă de dinți, și ce poate fi mai deagustător — mai ales la fete — de căt dinții zimbăți.

C. Iencica.

Vorbe înțelepte

Că este carteia mai groasă, atâtă mai multe ne ingreulăză mâinile; cari însăși nu este alt lucru mai bun decât dânsă.

Vânturile n-au fost favorabile pe tot drumul. Cu o oră înainte de a vedea pământul, noi nu şiam unde eram, crezând că ne aflam la Galway.

Sborul a demonstrat că trecerea Atlanticului este posibilă, dar cu cred că nu trebuie efectuată nici cu aeroplau, nici cu hidroavionul; ci numai cu vase aburitoare.

Prigioniri în Bânat

Odată cu intrarea trupelor române în Arad și cu introducerea administrației românești în partea de est a Bânatului, toate relațiunile între aceste regiuni și între zona Bânatului, ocupată de sărbi, au fost interrupte din ordinul voievodului Misić.

Acest lucru nu numai că are caracterul unui vădit act de dăunărire, dar primejdusează în primul rând interesele poporului din partea de est a Bânatului.

Administratorii sărbi refuză să admită chiar și predarea mărturilor plătite mai înainte de comisările române.

Cele mai mari suferințe le industră din prima această locuitori din regiunea minieră Recița și Anina. Ca să ajungă cu trenul în aceste localități, trebuie să trece prin teritorul ocupat de trupele sărbe.

Ce se întâmplă în asemenea împrejurări?

Chiar dacă s-ar găsi excedente de alimente în regiunea ocupată de români, acestuia nu pot fi transportate în localitățile sau numite, deoarece sărbi nu permit transiți prin teritoriul lor.

În Reciță și Anina se află aproape 50.000 muncitori cu familiile lor expuși să moară de foame, din cauza măsurilor luate de autoritățile sărbești.

A. R.

Basarabia va fi mormântul bolșevicilor

Interesante amănunte, despre incursiunea bolșevicilor la Tighina Basarabiei în ziua de 27 Mai a. c., amintită și în comunicatul oficial, - citim în Statul Tânăr, care primește din Tighina următoarea corespondență:

Erau ceasurile 4 dimineața, când linisteții locuitorilor, care dormeau încă, a fost tulburată de focuri de armă, urale și strigăte de: Sărbi! că am venit să vă sceapăm.

Oamenii cum se săuau prin ferestre, și cum vedeați despre ce e vorba, trăgeau obloanele și închideau bine ușile.

Căliva derbedei însă, au găsit cu cale să se asociază cu bandele năvălitoare și să le dea indicații despre sediul funcționariilor români, al poliției, al locuințelor ofițerilor, și al sediului trupelor din garnizoană.

Până să se sosescă trupele, care au fost înștiințate imediat, politiștii și cele căteva patrule ce se aflau în oraș, și-au făcut cu prisosință datoria.

Orație lor, mulți funcționari civili au putut scăpa cu viața astfel derbedei, caru cum au văzut că sosească trupele algeriene franceze și au început să tragă asupra lor au jucat-o la fugă și pătrădespre:

«Sărbi, fraților, că ne omoară», — dar nimici n'avea poftă să sără.

Derbedei își închipuiau, că soldații aliaților noștri erau să se asociază cu ei, și când s'au convins de contrarul, s'a produs o zăpădeală aşa de mare în rândurile lor, încât fiecare a apucat-o care încrucișea cu ochii.

Mulți au perduat direcția pe unde intraseră și au încercat să se ascundă prin case.

O bună parte au fost impușcați pe strazi. Cei caru au reușit să ajungă până în Nistru, majoritatea s'a înecat. Iar cel ce reușise să rețină în bărci, nici n'au putut să ajungă la malul stâng, căci, parte au fost impușcați, iar parte cu bărci cu tot s'au scufundat.

Mulți dintre cel rătăciți prin oraș au aruncat armele și au început să spănușă: că nu sunt viu-navați, căci au fost trimiși cu dea-sila. Dacă nu se supuneau, erau să fie impușcați.

Cei rămași sau rătăciți prin oraș cari se ascunseseau prin beciuri și sub grămezi de lemne, au fost scoși din ascunzătoarele lor de către poliție și trupele algeriene, care au dovedit un curaj și un spirit de fierță admirabil.

Numai de pe străzi echipele primăriei au cules peste cincizeci de cadavre; restul și-a găsit moarteasă în Nistru. Nu s'au însoțit nici douăzeci de derbedei.

Pentru că cineva să-și facă idee de mormântul bolșevicilor, să sădăcă, că ei erau așa de bine convinsă că succesorul împăratului care o protejează, încât adunarea cu ei și personalul care era să la în măna frânești administrație.

Ca primar fusese destinat un cismar agranat și paralitic, iar ca secretar un bătrân de liceu de 15 ani.

Printre cei prinși s'a găsit și un bălat de 11 ani, vopitor de ghețe, care s'a prezenta singur poliției și a mărturisit că a fost luat cu dea-sila.

Cu această ocazie înțin să menționez că și devotamentul cătoră sădăcă îi nosiră, ce se aflau în delegație în localitate, și că, din propria lor inițiativă, au lăsat armele, curățind un interog cartier al orașului de acești musafiri neînțelegători.

S'a dovedit încă odată, că Basarabia va fi mormântul bolșevicilor, și că dinoceau de Nistru niște nu și dornice de regimul lor anarhic, de desordine și de dorința de a fi jăfuit de niște derbedei, cari de când s'au născut, n'au trăit decât din munca și sudoreala altora.

Stirile zilei

Parastas. Duminecă în 16/29 a lunei curente, ziua aniversară a repositoriu marei Arhierei Mitropolit Andrei baron de Saguna, pentru odihna sufluerului lui, în biserică catedrală se va servi parastas, într'un cu rugăciunea de mulțumită la încheierea anului școlar în seminarul arhiepiscopal «Andrian».

General francez în Sibiu. Comandantul și al armatei orientale a Intelegerii, generalul Franchet d'Esperey, în drumul său spre Arad, s'a oprit în gara Sibiuului Marți la ora 10 a. m. Distinsul general a fost salutat în orașul nostru de autoritățile militare, civile și bisericești.

Demisia. Guvernul italiano de sub gelia lui Orlando și-a prezentat regelui demisia.

S'a dus și guvernul german al lui Scheidemann, care nu voiose să semneze condițiile de pace. Le va semna urmașul său, acum sau mai târziu.

Comemorarea lui Eminescu. Împlinindu-se 30 de ani de la moartea lui Eminescu, comemorarea marei căntărei al neamului românesc s'a serbat în numeroase orașe, cu spectacole căldărușă în Cernăuți și lași, unde autoritățile școlare, membrii corpului didactic și studenții, cu delegați la toate județurile românești, au asistat la serbări împreună cu serviciul divin, festivalie, conferințe și reprezentări în teatru. La lași s'a jucat piesa lui Eminescu Amorul pierdut și viața pădură, în care e simbolizată lăbuța lui Alecsandri pentru Elena Negri.

† Pavel Rotaru, avocat, deputat congregațional, sindical și membru al numeroaselor corporații, după lungi și grele suferințe, împărtășit cu sfintele taine ale cumăncinăturii, a răpus în 9 iunie 1919 la orele 8 seara, în față 79-lea an al vieții sale. Osimările defuncționali s'au așezat spre veșnică odină din casă proprie, Timișoara, strada Săcalui nr. 5. Miercuri în 11 iunie la orele 3 p. m. după ritul ort. român în cimitirul din Timișoara-Fabric. Pie-lătrina ușoară și memoria bineînțuită.

Împotriva împărăților Bânatului. La 15 iunie s'a jinut în frumoasa comună românească Bozovici, o mare adunare populară, la care au participat români din toate satelor județului Almjăului. Această adunare de protestare își avea importanță ei atât mai mult, că linia de demarcare nu este pește de deosebit de acută.

† Victor Giora, paroh ort. român în Cristești, a răpus Miercuri în 18 iunie 1919 după suferințe scurte în state de 58 ani și anul al 34-lea de la fericitul sale căsătoriu. — Rămășițele sale pământeni s'au așezat spre veșnică odină Vineri în 20 i. c. la orele 2 d. a. în cimitirul ort. rom. din Oeoagiu de sus. Odihnește în pace!

Exprezira. Citim în *Neamul Românește*: Din cele douăsprezece moșii ale Academiei Române s'a exproprietat o întindere de 11 mii de hectare.

Universitatea din Cluj. Sătem autorizația a aduce la cunoștință celor interesați, că în ceea ce privește organizarea universității românești din Cluj să nu se dea creaționă decât publicațiilor oficiale ale resortului de instrucție, ori comunicatorilor date de către organizațiori universității. Alte situri, lipsite în informație preciză, pot să producă numai confuzie. De aceea trebuie să desfințăm, sau să afirmă claram după categorii a candidaților cari și au înaintat concursul pentru catedrele de la universitatea din Cluj. Presa românească e rugată a da tot sprijinul organizațorilor acestor înalte instituții de cultură românească și a nu admite informații neexacte. (B. P.)

Aviz. *Biroul de cenzură* face încă odată atent pe Onoratul public, că vom cenzura și promova numai acelle episoade, care nu vor fi mai lungi de 2 pagini obișnuite, vor fi scrisă legibil și se vor pună la poziția în piele deschisă, toate celelalte vor fi nimițite. *Biroul de Cenzură*.

Contribuitorul la fondul jurnalilor liniști de deznație. Din trecut	Cor. 524.025.71
Col. dinu O. Costea, preot, Spinii	240—
Col. „Asociația pt. emancipație Femeli rom. secția, Craiova	600—
Col. din Dr. V. Ghilb, T.-Mureș	310—
Col. din V. Varma, Borgo Prund	235—
Col. Comunei Boian	758.50
Prin dñs Sultan Halija, Năstău	115.90
Col. dñeii S. Simon și dñs E. Sabo	1.101—
„dnel E. Bichigean și dñs. E. Catara	654—
„dnel Elisav, Tomuță și dñs. Ecater. Ciclo	674.10
„dnel Elena Moisil și Veturia Serban	603—
„Comuna Rodna-Veche	820—
„Comuna Măgura	122—
„Comuna Ilva-Mică	309—
„Comuna Telec	525.52
„Comuna Nepos	786.50
„Comuna Rebreșoara	396—
„Comuna Măgeru	453.27
„Comuna Mintul român	321—
„Comuna Prislop	200—
„di Dr Boldur, Cernăuț	100—
„di M. Boldur, inspector silviculor primăria din Racovița	200—
„d. A. Brotea, Meteias	421.05
Restul colectelor: diu. I. Pulca și Dr. R. Curia din satele plase Agnita (Total Cor. 2306.30)	727.10
Total Cor. 534.776.00	

Târani din Bozani, jud. Târnava-Mică, pe lângă sunătoarea de: 758.50, au mai predat comitetului 61 feldeure porturi și diverse arbitrii.

Enea Hoeman, cassier.

Anunț. Biroul de cenzură, postul Sibiu, cauță cu încoperire din 1 iulie mai mulți cenzori, cu pregătiri superioare, pentru durată de cel puțin 3 luni. Reflectanții să se adreseze la sediul biroului (Piata mare, Muzeul Brukenthal, tracțiul de mijloc, etajul II) între orele 3-6 p. m. *Biroul de Cenzură*.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orășenesc. Piața Hermann, Directorat: D-na M. Scholtes.

Joi și Vineri: *Judecata*, dramm în 4 acte, cu Maria Carmi. Titlu românesc.

Incepînt la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis, Directorat: Dna. Emil Toth.

Joi și Vineri: *Camera morților*, cu Fantomas mare joacă în 4 acte.

Sâmbătă și Duminică: *Cântecul leagănului*, dramm în 4 acte.

Incepînt la ora: 9 seara.

Nr. 207/919.

(150) 2-3

Concurs

Pentru posturile învățătoresc din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Berguia. — 2. Cilea. — 3. Răchita
Purcărești și 4. Săcelor, cu salar către 600 Cor.
dela comuna bisericescă. Restul întregire delă stat.

5. Dnia, două posturi și 6. Laz, un post cu salar de către 200 Cor., dela comuna bisericescă și întregire dela stat.

7. Pianal de Jos: două posturi cu salar dela comuna bisericescă pentru unul Cor. 700, iar pentru al doilea Cor. 200. Restul întregire dela stat.

8. Planul de sus cu salar de Cor. 500 dela comuna bisericescă și întregire dela stat.

Pentru toți învățătorii se asigură cuartir și grădină în natură ori reluat în bani.

Invățătorii car vor fi instituți sunt datori să instruize și în scola de repetitie, și Dumineca și sărbătoare se conducă copiii la biserică și să cante cu ei în cor la s. liturgie.

Cererile înscrise cu observarea normelor în vigoare, sănătatea și înaintea terminul arătat subsemnatului oficiu protopresbiteral, având concurenții ca insinute de alegerie să se prezente poporului în biserică spre a-și arăta destieritatea în cântări.

S e b e s, 3/16 Iunie 1919.

Oțelul protopresbiteral.

Sergiu Međean
protopresbiteral.

Nr. 321/1919.

(141) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școală populară gr.-or. română din Cetatea lui mle, protopresbiteral Cetății de peatră, prin aceasta se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emoumentele sunt:

1. Salarul legal și anume: din repartiție pe popor 200 cor.; ajutor permanent dela P. V. Consistor 100 Cor.; intreg restul dela stat votat sub Nr. 108373/1913 ministerial.

2. Cvarț depălă corupzatorul și grădină școlară în natură, lângă școală.

3. Lemnile necesare de foc, aduse acasă.

Concurenții să-și înainteze petițiile provăzute cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat și să se prezinte în comună spre a se afirma că concurtenții.

Lăpușul-un-guresc, la 13 Mai 1919.

Oțelul protopresbiteral gr.-or. român al tracțiului Cetățea de peatră în conțegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
proto-

Nr. (148) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasă a doua din comuna Hălchiu, protopopiatul Brașovului.

Beneficile sunt:

Concurenții sănătatori: ca în terminul de 30 zile dela cea dinătă publicare în «Telegraful Român» să cante și să predice și dacă e preot să slujească; să-și înainteze petițiile lor însotite de toate actele, care se cer, oficiul protopopesc român ortodox al Brașovului.

Din sedința Comitetului parohial judetată în 12 Mai 1919.

George Pravă
președinte
Aprobat.

Ștefan Garolu
secretar
Aprobat.

Dr. V. Saftu
proto-

Nr 111/1919 Prot.

(143) 2-3

Croitorie pentru domni

Subsemnatii aducem la cunoștința mult prețuită noastră clientele și a P. O. publică, că am deschis în Sibiu, Piata Huet Nr. 10, sub firma »

D. Bretz & Schmid

o croitorie, de prima clasă, pentru domni.

Avaș o practică de mai mulți ani, precum și puteri valoroase, sănătem în plăcută poziție dă execuția ireproșabil orice comandă, pe lângă prețuri moderate.

Cu deosebită stima
D. Bretz & Schmid
croitorie pentru civil și militari-

Nr 209/919.

(149) 2-3

Concurs

Pentru întregirea unui post de învățător la școală populară gr.-or. română din Sebeș-săsesc se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoumentele sunt:
Salar dela comuna bisericescă 1200 Cor. și întregire dela stat.

Relut de cuartir și grădină 380 Cor.

Invățătorul este dator să instruize și în scola de repetitie și să conducă Dumineca și sărbătoarea copiilor la biserică și să cante cu ei la s. liturgie.

Concurenții au să-și înainteze cererile înscrise conform normelor în vigoare, în terminul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și înainte de alegerie a se prezenta poporului în biserică spre a-și arăta destieritatea în cântări.

Cunoschtorii de muzică vor fi preferiți, și dacă invățătorul ales va fi în stare să instruize și conduce corul bisericesc și Reuniunea de cântări, va primi remunerări speciale.

S e b e s, 3/16 Iunie 1919.

Oțelul protopresbiteral în conțegere cu comitetul parohial.

Sergiu Međean
protopresbiteral.

Nr. 454/1919

(147) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea de învățător dela școală confesională gr. ort. română din Comuna de sus, protopresbiteral Făgărăș, prin aceasta se scrie concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoumentele impreună cu acest post sunt: salarul statorit prin lege care se va cere din vîstiera statului, pe baza documentelor învățătorului care va fi ales, și relut de cuartir.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și subțirească cererile concursuale înscrise conform legilor în vigoare la subscrizul oficiu protopresbiteral gr. ort. în Făgărăș până la terminul său indicat, având a se prezenta în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoștuș poporului.

Făgărăș, în 29 Mai 1919.
Oțelul protopresbiteral gr. ort. al Făgărășului în conțegere cu comitetul parohial concurenții.

Nicolae Borzen
proto-

Concurs repetit

Parohia de cl. II, Rodba, protopresbiteral Aghintă, declarându-se vacanță prin rezoluția Preverențularu Consistor Arhiepiscopală a I iulie a. c. Nr. 7448 Bis., pentru întregirea ei, în sensul ordinului consistorial din 19 Martie a. c. Nr. 2198 Bis., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoumentele sănătatele statorite în coala B. pentru întregirea veniturilor de stat.

Cererile de concurs, înscrise cu documentele necesare, să se înainteze subscrizualui în termenul său indicat.

Concurenții, după prealabilă încredințare a protopresbiteralui, să se prezente în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual și celebre.

Agnita, în 5/18 Mai 1919.

În conțegere cu comitetul parohial:
Iosifeanu Muntean
proto-

Nr. 3428/1919

(153) 1-3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasă III Vînt, din protopresbiteral Lupșa, după ce la concursul I-II nu s-a anunțat nici un concurenț, în conformitate cu concluzia Sinodului arhiepiscopală Nr. 55 din 1911 se publică nou concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoumentele impreună cu acest post de paroh sănătatele statorii din coala B. pentru conțegru.

Concursurile înscrise cu documentele cerute se trimite în termenul deschis Consistoriului arhiepiscopal; iar concurenții — cu observarea prescrierilor din regulamentul pentru parohii — se vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, recita, o ascuță și cuvânt și a face cunoștință și cu poporul.

Sibiu, din sedința senatului bisericesc la 28 Mai 1919.

Consistorul arhiepiscopal.

Locurile oficiilor săpătorilor în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul **Consiliului dirigent**: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de **olimpiantă** și comunicări Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul **cultelor** și instrucționi publice: Strada Poplăci 7 et. I.

Resortul **agriculturii**: Strada Fabini, pavilionul oliferesc în scara de catedră, parter.

Resortul de **justiție**: Strada Schevis 4, et. I.

Res. de **codificare**: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de **organizare**: Strada Berg 9,

Res. **ocrotirii sociale**: Strada Friedenfelde 16, et. I.

Res. de **industria**: Școala catedrăilor.

Secretarul de **interne**: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Şeful serviciului de **organizare**: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru **comunicație**: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. **agricol**, p. **finanțe**: Școala catedrăilor, et. II.

Secr. p. **ocrotiri sociale**: Strada Friedenfelde 16, et. I.

Şeful **siguranței**: Strada Schevis 6, parter.

Comanda **Trapelor din Transilvania**: Strada Reissenfeld, liceul de stat,

Comanda teritorială, Secția **Organizării** 6-7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. culte și instr. publică: Strada Poplăci 7 et. I.

Biroul **Presei**: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. interne: Str. Schevis 6, et. II.

Res. armată și siguranță publică, biroul de **informații**: Strada Honterus 17.